

<https://cbs.ui.ac.ir/?lang=en>

Journal of Research in Cognitive and Behavioral Sciences
E-ISSN: 2345-3524
Vol. 10, Issue 1, No.18, Spring and Summer 2020, P:33-46

Research Article

The investigate the relationship between mental-physical vulnerability and state-trait anxiety in coronavirus pandemics

Sahar TorabiZonouz: MSc of Psychology, Faculty of Education and Psychology, University of Tabriz, Tabriz, Iran
Torabi_s98@ms.Tabrizu.ac.ir

Majid MahmoudAlilou : Professor, Department of Psychology, Faculty of Psychology and Educational Sciences, University of Tabriz, Tabriz, Iran.
m-alilou@tabrizu.ac.ir

Razieh Pak: PhD Student, Faculty of Education and Psychology, University of Tabriz, Tabriz, Iran
Pak_r@Tabrizu.ac.ir

Abstract

An increase in anxiety and feeling a lack of control over traumatic events and emotional experiences can cause and maintain psychiatric disorders in vulnerable individuals. Hence, the present study aims to investigate the relationship between mental-physical vulnerability and state-trait anxiety in Coronavirus pandemics. This descriptive correlational study was conducted online and included 228 participants. To collect data, the state-trait anxiety scale and the psycho-physical vulnerability scale (SCL-25) were used as research tools. SPSS 23 software was used to enter data. LISREL 80.8 software was used to investigate the structural relationships of variables. The results showed that there is a significant correlation between psychological-physical vulnerability and state-trait anxiety. The structural pattern of these variables indicates the relationship between state anxiety with somatization, anxiety, depression, phobia, and obsessive-compulsive disorder and the relationship between trait anxiety and depression, interpersonal sensitivity, and obsessive-compulsive disorder. According to the results obtained from this study, it seems that pandemic conditions, as a stressor in vulnerable individuals, can lead to some psychiatric disorders such as depression, anxiety, obsession, and interpersonal sensitivity.

Keyword: Coronavirus Pandemic, Psycho-Physical Vulnerability, State-trait Anxiety

---

Corresponding author

Copyright©2020, University of Isfahan. This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>), which permits others to download this work and share it with others as long as they credit it, but they can't change it in any way or use it commercially

DOI: 10.22108/cbs.2021.126358.1473

بررسی رابطه آسیب‌پذیری روانی-بدنی با اضطراب موقعیتی-خصیصه‌ای در شرایط پاندمی ویروس کرونا

سحر ترابی ذنو^{*}: دانشجو کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.

Torabi_s98@ms.Tabrizu.ac.ir

مجید محمود علیلو*: استاد دانشگاه تبریز، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.

m-alilou@tabrizu.ac.ir

راضیه پاک: دانشجو دکترای روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.

Pak_r@Tabrizu.ac.ir

چکیده

افزایش سطح اضطراب و احساس نداشتِ کنترل بر رویدادهای ناگوار و تجارت هیجانی می‌تواند سبب بروز و تداوم اختلالات روان‌پزشکی در افراد آسیب‌پذیر شود. براین اساس، هدف مطالعه حاضر بررسی رابطه آسیب‌پذیری روانی‌بدنی با اضطراب موقعیتی-خصیصه‌ای در شرایط پاندمی ویروس کروناست. این پژوهش توصیفی از نوع همبستگی است و ۲۲۸ نفر به صورت آنلاین در این مطالعه شرکت کردند. به منظور گردآوری داده‌ها در این پژوهش از مقیاس اضطراب موقعیتی-خصیصه‌ای و مقیاس آسیب‌شناسی روانی عمومی (SCL-25) به عنوان ابزار پژوهش استفاده شد. داده‌ها پس از جمع آوری به نرم‌افزار SPSS²³ وارد شدند و برای بررسی روابط ساختاری متغیرها از نرم‌افزار LISREL_{80/8} استفاده شد. نتایج نشان داد بین آسیب‌پذیری روان‌شناختی عمومی و اضطراب موقعیتی-خصیصه‌ای رابطه همبستگی معنادار وجود دارد. الگوی ساختاری این متغیرها بیانگر رابطه بین اضطراب موقعیتی با جسمانی‌سازی، اضطراب، افسردگی، فویا و وسواس و رابطه بین اضطراب خصیصه‌ای با افسردگی، حساسیت بین‌فردى و وسواس است. موقعیت‌های استرس‌زا می‌تواند در افراد آسیب‌پذیر به بروز برخی اختلالات روان‌پزشکی مانند افسردگی، اضطراب، وسواس و حساسیت بین‌فردى منجر شود.

واژگان کلیدی: اضطراب موقعیتی-خصیصه‌ای، آسیب‌پذیری روانی-بدنی، پاندمی ویروس کرونا

* نویسنده مسئول

Copyright©2020, University of Isfahan. This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>), which permits others to download this work and share it with others as long as they credit it, but they can't change it in any way or use it commercially

مقدمه

بیماری پذیری به آمادگی ذاتی برای بیماری اشاره دارد، قابل تعیین به هر ویژگی یا هر مجموعه از ویژگی‌های شخصی است که احتمال ابتلای او به یک اختلال را افزایش می‌دهد. ذکر این نکته نیز ضروری است که صرف داشتن بیماری پذیری یک اختلال، بروز اختلال را تضمین نمی‌کند؛ اگرچه خطر ابتلا به اختلال را بیشتر می‌کند. استرس نیز در این مدل نقش مهمی برای بروز اختلال دارد و به عنوان محرک محیطی زیان‌آور یا ناخوشایند به همراه بیماری پذیری، ماشه‌چکان آسیب روانی است. در کل، عوامل استرس‌زای روانی شامل رویدادهای آسیب‌زای عمدۀ و هم رویدادهای مزمن‌تر است (کرینگ، جانسون، دیویسون، نیل^۸، ۲۰۱۰). در واقع، پاسخ انسان‌ها به موقعیت‌های فشارزا، حاکی از آن است که انسان دربرابر تهدیدها و نشانگان خطر با استرس واکنش نشان می‌دهد؛ اما شدت این واکنش بسته به اینکه یک موقعیت معین را تا چه حد تهدید‌آمیز شناسایی می‌کنند، به چگونگی برداشت و در ک فرد از موقعیت‌ها و حوادث دارد. ممکن است موقعیت برای فردی بی‌خطر و برای فرد دیگری به صورت تهدید در ک شود و به اضطراب منجر شود (کو亨 و همکاران، ۱۹۸۳). اضطراب احساس رنج‌آوری است که با موقعیت آسیب‌زای فعلی یا تهدید به خطر وابسته است. تلگن (۱۹۸۵) ادعا می‌کند که اضطراب در اصل با حالت عاطفه منفی بالا در ارتباط است و هیچ رابطه معناداری با عاطفه مثبت ندارد. اضطراب بیشتر بر روی عامل عاطفه منفی بارگذاری می‌شود (واتسون و ناراگون گینی^۹، ۲۰۱۴).

اضطراب را می‌توان موقعیت یا خصیصه در نظر گرفت؛ موقعیتی به حالت هیجانی گذرا و خصیصه‌ای به تفاوت‌های فردی نسبتاً پایدار در آمادگی به اضطراب

هنگامی که یک پاندمی بهداشت جهانی مانند ویروس کرونا رخ می‌دهد، سلامت جسمی و روانی بسیاری از افراد تحت تأثیر قرار می‌گیرد؛ از این‌رو برخی از آسیب‌های روانی مانند افسردگی، اضطراب و ترس هیجانات منفی معمولاً غالب هستند. ویروس کرونا^۱ (کووید-۱۹) یک اپیدمی بهداشت جهانی است که سلامت جسمی و روانی بسیاری از افراد را تحت تأثیر قرار داده است (دواو و زو^۲، ۲۰۲۰). با پیشرفت کووید-۱۹، تا حدود زیادی زندگی روزمره افراد تغییر یافته است و مشکلات سلامت روانی مانند ترس، اضطراب، وسوس و افسردگی ایجاد شده است (لسو^۳ و همکاران، ۲۰۲۰؛ یانگ^۴ و همکاران، ۲۰۲۰). از سویی، برخی از افراد ممکن است به طور ژنتیکی دربرابر مشکلات بدنی و روانی آسیب‌پذیر باشند. این افراد در صورتی که در شرایط و موقعیت‌های استرس‌زا و اضطرابی قرار گیرند، بیشتر از سایر افراد احتمال دارد که دچار مشکلات روانی شوند. در واقع، عامل استرس به مثابة ماشه‌چکان برای این افراد محسوب می‌شود.

آسیب‌پذیری^۵ زمینه‌ای برای ظهور ناسازگاری‌ها و اختلالات محسوب می‌شود. از جمله نشانه‌های مهم آسیب‌پذیری می‌توان به ویژگی‌های شخصیتی، علائم موقعیتی (مثل اضطراب و افسردگی) و یا منابع خارجی مانند حمایت اجتماعی ضعیف اشاره کرد (گوئتنمن^۶ و همکاران، ۲۰۰۷). یکی از مدل‌های مطرح شده مدل بیماری‌پذیری-استرس^۷ است که بر تعامل بین آمادگی برای بیماری و آشفتگی‌های محیطی تأکید دارد. اگرچه

۱ coronavirus

۲ Duan & Zhu

۳ Liu

۴ Xiang

۵ Vulnerability

۶ Goetzmann

۷ Diathesis- Stress Model

8 Kring, Johnson, Davison, Neal

9 Cohen, Kamarck, & Mermelstein

10 Watson, & Naragon-Gainey

و همکاران (۱۳۹۹) و لی و همکاران (۲۰۲۰) که نشان داده‌اند آسیب‌پذیری موقعیتی و خصیصه‌ای با برخی از اختلالات روان‌پژوهشکی رابطه دارند] به نظر می‌رسد شرایط همه‌گیری می‌تواند عاملی استرس‌زا در بروز برخی اختلالات روانی باشد.

بنابراین مبتنی بر پیشینهٔ ذکر شده، سطوح بالای اضطراب موقعیتی-خصیصه‌ای با برخی اختلالات روان‌پژوهشکی رابطه دارد. همچنین آسیب‌پذیری روان‌شناختی عمومی نقش مهمی در بروز اختلال‌های روان‌پژوهشکی دارد. براین‌اساس، فرض این مطالعه بر آن است که بین اضطراب موقعیتی-خصیصه‌ای و آسیب‌پذیری روانی^۰ رابطه معنادار و درهم‌تیله وجود دارد؛ بنابراین، بررسی رابطه این دو متغیر در شرایط پاندمی که سلامت عمومی در خطر است و افراد ترس و اضطراب ناشی از موقعیت را تجربه می‌کنند، می‌تواند اطلاعات مفیدی از سلامت روان در اختیار قرار دهد. اگرچه پژوهشگران تاکنون درباره پاندمی ویروس کرونا مطالعات زیادی انجام داده‌اند، به نظر می‌رسد توجه کمتری به آسیب‌پذیری در این وضعیت شده است؛ بنابراین، چنین مطالعاتی به غنای دانش موجود در این زمینه منجر می‌شود و علاوه‌بر اینکه گام مؤثری در رسیدگی به مشکلات عاطفی و روانی افراد جامعه محسوب می‌شود، زمینه را برای پژوهش‌های بیشتر هموار می‌کند. براین‌اساس، هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه آسیب‌پذیری روان‌شناختی عمومی و اضطراب موقعیتی-خصیصه‌ای در پاندمی ویروس کروناست.

روش پژوهش

پژوهش حاضر در زمرة مطالعات توصیفی قرار می‌گیرد. داده‌ها از طریق اینترنت در شرایط همه‌گیری

شاره دارد. براین‌اساس، واکنش افراد در موقعیت‌های خطر و تهدیدآمیز متفاوت است (اسپلبرگر^۱، ۱۹۸۳). شواهدی وجود دارد که افراد مبتلا به اختلالات اضطرابی نسبت به سایر افراد، سطوح بالایی از اضطراب موقعیتی و خصیصه‌ای نشان می‌دهند (مک لین و وودی^۲، ۲۰۰۱). برای مثال، براون و ناراگون گینی^۳ (۲۰۱۳) گزارش کردند بیماران مبتلا به اختلال اضطراب فراگیر، افسردگی اساسی و وسوسی جبری، کنترل کمتری بر اضطراب دارند (براون و ناراگون-گینی، ۲۰۱۳). از طرفی، افرادی که در مقیاس اضطراب موقعیتی-خصیصه‌ای نمرات بالاتری می‌گیرند، مستعد تجربه اضطراب بیشتری هستند و نسبت به اختلالات اضطرابی آسیب‌پذیرتر هستند (چمبرز و همکاران^۴، ۲۰۰۴).

براساس پیشینهٔ نظری [برای مثال، مدل آسیب‌پذیری سه‌گانه بارلو (۲۰۰۴) در هسته اضطراب حس بارز کنترل ناپذیری به ویژه زمانی که افراد با وظایف یا چالش‌هایی که ممکن است برای آنها با تهدیدهایی همراه باشد، نهفته است. برای این افراد، شکست یا درک ضعف‌ها نشانه‌ای از ناتوانی مزمن برای مقابله با رویدادهای منفی پیش‌بینی ناپذیر و کنترل نشدنی است و این حس کنترل ناپذیری با هیجانات منفی همراه می‌شود (پائولوس و همکاران^۵، ۲۰۱۶). به‌زعم این مدل، احساس نداشتن کنترل بر رویدادهای ناگوار و تجارب منفی مسبب افزایش خطر بروز و تداوم اختلالات اضطرابی هستند (بارلو و دوراند، ۲۰۱۴) و پیشینهٔ تجربی [برای مثال، ویلیامز^۶ و همکاران (۲۰۱۷)، هانسر^۷ (۲۰۱۴)، جمشیدی و همکاران^۸ (۲۰۱۳)]، نظری

1 Spielberger

2 McLean & Woody

3 Brown & Naragon Gainy

4 Chambers, Power & Durham

5 Paulus, Vanwoerden, Norton & Sharp

6 Williams

7 Hanser

بررسی نرمال‌بودن و به منظور بررسی روابط ساختاری متغیرها از نرم‌افزار LISREL استفاده شد.

ابزار پژوهش

۱- پرسشنامه اضطراب موقعیتی- خصیصه‌ای: پرسشنامه اضطراب موقعیتی- خصیصه‌ای اشپلبرگر وسیله خودسنجدی است که به طور گستردگی به کار رفته است. این پرسشنامه شامل دو مقیاس روان‌سنجدی خودسنجدی جداگانه برای اندازه‌گیری دو مفهوم متمایز، اما وابسته به اضطراب است. مقیاس اضطراب موقعیتی، شامل ۲۰ جمله است و از افراد خواسته می‌شود که میزان احساسشان را در زمان اجرای پرسشنامه گزارش کنند. شدت احساس اضطراب ذهنی به وسیله یک مقیاس چهار درجه‌ای لیکرت (خیلی کم تا خیلی زیاد) مشخص می‌شود. مقیاس اضطراب خصیصه‌ای نیز شامل ۲۰ جمله است که فرد باید احساس کلی خود را در اکثر اوقات مشخص کند. مقدار فراوانی نشانه اضطراب تجربه شده با چهار درجه (تقريباً هرگز تا تقريباً همیشه) مشخص می‌شود. ضریب آلفای مقیاس اضطراب موقعیتی و خصیصه‌ای ۰/۹۰ محاسبه شده است (اشپلبرگر و همکاران^۱، ۱۹۷۰). در ایران پناهی شهری (۱۳۷۲) بهروش بازآزمایی، برای مقیاس اضطراب خصیصه‌ای همبستگی ۰/۸۴ و برای مقیاس موقعیتی همبستگی ۰/۷۶ به دست آورده است (پناهی شهری، ۱۳۷۲).

۲- آسیب‌شناسی روانی عمومی (SCL-25): فهرست ۲۵ نشانه‌ای فرم کوتاه SCL-90 است و آن را نجاریان و داودی (۱۳۸۰) براساس فرم اصلی (دراگاتیس و همکاران^۲، ۱۹۷۴) و از طریق تحلیل عامل اکتشافی استخراج کرده‌اند. پاسخ‌گویی به این فهرست

ویروس کرونا (موج دوم اوج گیری ویروس در ایران) جمع آوری شده است. تعداد شرکت کنندگان در این مطالعه ۲۲۸ نفر بوده است. ویژگی‌های دموگرافیک گروه نمونه شامل جنسیت، وضعیت تأهل، مقطع تحصیلی، استان شرکت کننده و سن ثبت شده است. در این مطالعه ۲۲۸ نفر شرکت کردند. از بین شرکت کنندگان ۱۳۳ نفر زن (۳/۵۸درصد) و ۹۵ نفر مرد (۷/۴۱درصد) بودند. میانگین و انحراف معیار سن شرکت کنندگان ۴۵/۴۴±۹/۴۹ و در محدوده سنی ۱۴ تا ۶۰ سال است. از نظر سطح تحصیلات، ۲۳ نفر (۱۰/۱) زیردیپلم، ۵۷ نفر دیپلم (۰/۵۲درصد)، ۱۴ نفر فوق‌دیپلم (۷/۳۳درصد)، ۸۶ نفر لیسانس (۷/۳۷درصد)، ۴۱ نفر فوق‌لیسانس (۰/۱۸درصد) و ۷ نفر (۱/۳درصد) در مقطع دکتری بودند. از بین شرکت کنندگان ۱۱۵ نفر مجرد (۶/۵۰درصد) و ۱۱۳ نفر متأهل (۶/۴۹درصد) بودند. داده‌ها به صورت آنلاین جمع آوری شد و افراد از ۱۳ استان کشور در این طرح شرکت کردند. شیوه جمع آوری داده‌ها بدین قرار بود که پرسشنامه‌ها به صورت آنلاین طراحی شد و به افراد در گروه‌ها و کانال‌های مختلف ارسال شد. پاسخ به سؤالات اختیاری بود و افرادی که تمایل به همکاری در پژوهش داشتند، به سؤالات پاسخ دادند. در طراحی سؤالات به آزمودنی‌ها اطمینان داده شد که اطلاعات استخراج شده و نام آنها به صورت محترمانه است. پرسشنامه‌ها ساده و بدون هرگونه ضرری برای فرد بود و برای شرکت کنندگان هزینه مالی نداشت.

داده‌های جمع آوری شده به نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۳ وارد شد و با شاخص‌های مرکزی و پراکنده‌گی آمار توصیفی شامل فراوانی، میانگین و انحراف معیار و آمار استنباطی تجزیه و تحلیل شد. از آزمون پیرسون برای تعیین روابط بین متغیرها، کلموگروف اسمیرنوف برای

یافته‌های پژوهش

نتایج حاصل نشان داد بین اضطراب موقعیتی و اضطراب خصیصه‌ای با مؤلفه‌های آسیب‌پذیری روان‌شناختی عمومی (جسمانی‌سازی، اضطراب، افسردگی، حساسیت بین فردی، فوبیا، وسواس فکری‌اجباری و روان‌گیسختگی) رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد ($p < 0.01$). در این میان کمترین ارتباط معنی‌دار به دست آمده به اضطراب خصیصه‌ای با فوبیا ($r = 0.26$) و بالاترین سطح همبستگی معنادار به اضطراب موقعیتی ($r = 0.64$) و اضطراب خصیصه‌ای ($r = 0.62$) با افسردگی اختصاص یافت (جدول ۱).

جدول ۱. ماتریس همبستگی، میانگین و انحراف معیار بین متغیرهای اضطراب موقعیتی-خصیصه‌ای و مؤلفه‌های آسیب‌پذیری روان‌شناختی عمومی

متغیرها	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	
۱. جسمانی‌سازی										۱	
۲. اضطراب									۱	0.651^{**}	
۳. افسردگی								۱	0.445^{**}	0.512^{**}	
۴. حساسیت بین فردی							۱	0.601^{**}	0.490^{**}	0.541^{**}	
۵. فوبیا						۱	0.353^{**}	0.305^{**}	0.341^{**}	0.298^{**}	
۶. وسواس فکری‌اجباری					۱	0.311^{**}	0.583^{**}	0.470^{**}	0.464^{**}	0.610^{**}	
۷. روان‌گیسختگی				۱	0.482^{**}	0.284^{**}	0.535^{**}	0.387^{**}	0.466^{**}	0.516^{**}	
۸. اضطراب موقعیتی					۱	0.297^{**}	0.502^{**}	0.322^{**}	0.563^{**}	0.642^{**}	0.565^{**}
۹. اضطراب خصیصه‌ای						۱	0.858^{**}	0.327^{**}	0.530^{**}	0.597^{**}	0.619^{**}
۱۰. نمره کل آسیب‌پذیری روان‌شناختی عمومی	۱	0.645^{**}	0.657^{**}	0.705^{**}	0.779^{**}	0.534^{**}	0.788^{**}	0.690^{**}	0.737^{**}	0.846^{**}	
میانگین	۲۲/۸۶	۳۸/۳۴	۴۱/۸۹	۲/۸۲	۳۲/۴۰	۲/۷۴	۳/۳۸	۱/۷۹	۲/۱۳	۴/۸۸	
انحراف معیار	۱۴/۲۷	۱۰/۵۷	۱۱/۲۷	۲/۶۲	۲/۷۳	۲/۲۷	۲/۶۰	۱/۸۷	۲/۵۴	۳/۸۶	

^{**} $p < 0.01$ ^{*} $p < 0.05$

متغیرهای مستقل، با شاخص تولرنس^۲ و VIF محاسبه شد. نتایج نشان داد مقادیر تولرنس (0.263) بزرگ است (بیشتر از 0.1) که نشان‌دهنده نبود هم خطی است. فرض استقلال خطاهای با بررسی مقدار آماره دوربین واتسون^۳ برابر با $1/981$ بوده است. چون این مقدار بین $1/5$ و $2/5$ است، می‌توان نتیجه گرفت که فرض

مطابق با فرم اصلی آن، در طیف ۵ درجه‌ای از هیچ یا بهندرت (صفر) تا بهشت (۴) صورت می‌گیرد. از این فهرست یک نمره کل آسیب روانی عمومی استخراج می‌شود که نمرات بالاتر به معنی آسیب بیشتر است. نجاریان و داوودی (۱۳۸۰) روایی این فهرست را از طریق تحلیل عاملی، روایی همگرا و واگرا و پایابی آن را از طریق بررسی همسانی درونی و بازآزمایی بررسی کردند و آلفای کرونباخ نسخه‌ی جدید را 0.97 برای زنان و 0.98 برای مردان گزارش کردند (نجاریان و داوودی، ۱۳۸۰).

پیش از تحلیل داده‌ها به بررسی پیش‌فرض‌های رگرسیون چندگانه پرداخته شد. طبق نتایج، تمامی متغیرهای پژوهشی با توجه به آزمون کلموگروف اسمیرنوف^۱، سطح معناداری آنها بزرگ‌تر از 0.05 است. این بدان معناست که متغیرهای پژوهش توزیع نرمال دارند. روش‌های بررسی رابطه خطی بین

2 Tolerance

3 Durbin-Watson

1Kolmogorov-Smirnov

روان‌شناختی عمومی را تبیین می‌کند که با توجه به ضرایب بتا و مقدار آن، اضطراب موقعیتی و اضطراب خصیصه‌ای به شکل مشترک تأثیر معناداری بر آسیب‌پذیری روان‌شناختی عمومی دارند و ضریب تأثیر استاندارد اضطراب موقعیتی ($\beta = 0.39$) و اضطراب خصیصه‌ای ($\beta = 0.31$) معنادار بود ($P < 0.01$) (جدول ۲).

استقلال داده‌ها رعایت شده است. میزان F محاسبه شده تحلیل واریانس رگرسیون نمره کلی آسیب‌پذیری روان‌شناختی عمومی براساس اضطراب موقعیتی و اضطراب خصیصه‌ای در سطح معنادار بود ($F(2, 225) = 94/576$) و حاکمی از این است که اضطراب موقعیتی و اضطراب خصیصه‌ای به صورت مشترک در مجموع ۴۵/۷ درصد واریانس آسیب‌پذیری

جدول ۲. نتایج تحلیل دگرسیون چندگانه هم‌زمان برای پیش‌بینی آسیب‌پذیری روان‌شناختی عمومی براساس اضطراب موقعیتی-خصیصه‌ای

F	Durbin Watson	Pvalue	T	B	B	R ²	R	متغیر پیش‌بین
۹۴/۵۷	۱/۹۸	۰/۰۰۰	۴/۱۰	۰/۴۹	۰/۳۹	۰/۴۵	۰/۶۷	اضطراب موقعیتی
		۰/۰۰۲	۳/۲۱	۰/۴۱	۰/۳۱			اضطراب خصیصه‌ای

برازندگی هنجارشده (NFI)^۳، شاخص برازنده‌گی تطبیقی (CFI)^۴ و شاخص برازنده‌گی افزایشی (IFI)^۵ بررسی شد. این شاخص‌ها بر مبنای متوسط ضرایب همبستگی بین متغیرها در مدل قرار دارند و هر چقدر این ضرایب کوچک‌تر باشند، شاخص‌ها نیز مقدار کوچک‌تری را نشان خواهند داد. جذر میانگین مجددات خطای تقریب (RMSEA)^۶ نیز ارزیابی شد. در تفسیر این شاخص‌ها باید توجه داشت مقدار نزدیک به یک برای شاخص‌های شاخص نیکویی برازش (GFI)، شاخص برازنده‌گی هنجارشده (NFI)، شاخص برازنده‌گی تطبیقی (CFI) و شاخص برازنده‌گی افزایشی (IFI) و مقدار کوچک‌تر یا مساوی ۰/۰۹ برای شاخص جذر میانگین مجددات خطای تقریب (RMSEA) بر برازنده‌گی مناسب و مطلوب دلالت دارند (شوماکر و لومکس^۷، ۲۰۰۴). مقادیر بالای شاخص‌های (NNFI، CFI، NFI، GFI) شاخص‌های

چون در تحلیل رگرسیون، خطای اندازه‌گیری برآورد نمی‌شود، برای ارزیابی دقیق از مدل‌سازی معادله ساختاری استفاده شد. به منظور بررسی روابط ساختاری شاخص‌های اضطراب موقعیتی و اضطراب خصیصه‌ای و مؤلفه‌های آسیب‌پذیری روان‌شناختی عمومی (جسمانی‌سازی، اضطراب، افسردگی، حساسیت بین‌فردي، فوبیا، سواس و روان‌گسیختگی) از روش معادلات ساختاری استفاده شد. پیش از بررسی ضرایب ساختاری، برازش الگوی پیشنهادی با داده‌ها بررسی شد. مقادیر به دست آمده از شاخص‌های برازنده‌گی در این معادله بیانگر برازش قابل قبول الگوی پیشنهادی با داده‌ها و مناسب بودن مدل است.

برای تعیین کفايت برازش الگوی پیشنهادی با داده‌ها، ترکیبی از شاخص‌های برازنده‌گی شامل مجدد کای به درجه آزادی^۱ (Chi) به عنوان پرکاربردترین شاخص برازش در مدل‌سازی معادله ساختاری، شاخص نیکویی برازش (GFI)^۲، شاخص

3 Normed Fit Index; NFI

4 Comparative Fit Index; CFI

5 Incremental Fit Index; IFI

6 Root Mean Square Error of Approximation; RMSEA

7 Schumacker&Lomax

1 Chi-square/degrees of freedom; CMIN/DF

2 Goodness of Fit Index; GFI

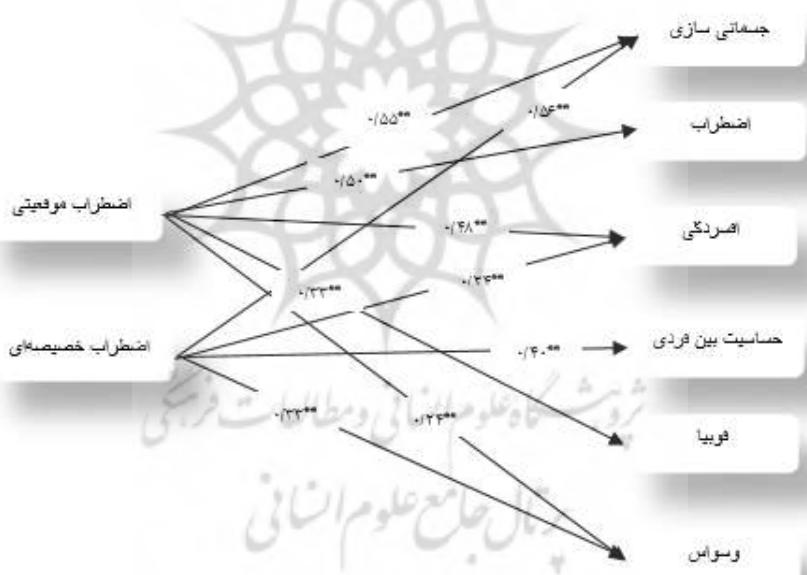
(RMSA) ذکر شده در جدول ۳، بیانگر برآزش نسبتاً مطلوب مدل است.

جدول ۳. شاخص‌های برآزندگی مدل ساختاری آسیب‌پذیری روان‌شناختی عمومی و اضطراب موقعیتی-خصیصه‌ای

P-Value	RMSA	IFI	RFI	NNFI	NFI	CFI	χ^2	df	شاخص مقدار
.۰۰۰۰	.۰۰۷۱	.۰۹۰	.۰۹۴	.۰۹۶	.۰۹۷	.۰۹۶	۳۰۲۷۸	۱۹	

β ، وسواس فکری اجباری ($t = 3/00$, $p = 0/000$)، وسواس فکری اجباری ($t = 3/00$, $p = 0/000$)، رابطه معنی‌دار دارند. در این الگوی ساختاری، روان‌گسیختگی از مؤلفه آسیب‌پذیری روانی‌بدنی با هیچ کدام از اضطراب‌های موقعیتی-خصیصه‌ای رابطه معنادار نشان نداد. اعداد مشخص شده روی نمودار ۱ و ۲ نشان‌دهنده بارهای عاملی متغیرهاست.

برآوردهای رگرسیونی نشان داد اضطراب موقعیتی با جسمانی‌سازی ($t = 10/27$, $p = 0/000$)، اضطراب ($t = 8/70$, $p = 0/000$)، افسردگی ($t = 5/48$, $p = 0/000$)، فوبیا ($t = 5/26$, $p = 0/000$)، وسواسی‌اجباری ($t = 2/10$, $p = 0/000$) و اضطراب خصیصه‌ای با افسردگی ($t = 5/26$, $p = 0/000$) = $0/24$, $t = 31/10$, $p = 0/000$) (β) حساسیت بین‌فردی ($t = 0/60$, $p = 0/000$)

شکل ۱. مدل الگوی ساختاری اضطراب موقعیتی-خصیصه‌ای در ارتباط با مؤلفه‌های آسیب‌پذیری روان‌شناختی عمومی و ضرایب تأثیر مسیرها ($n = 228$)

پیش‌بینی کند. علاوه‌بر این، الگوی ساختاری این متغیرها بیانگر رابطه بین اضطراب موقعیتی با جسمانی‌سازی، اضطراب، افسردگی، فوبیا و وسواسی-جبری است و رابطه بین اضطراب خصیصه‌ای با افسردگی، حساسیت بین‌فردی و وسواسی-جبری

به‌طور کلی، نتایج این بررسی نشان داد در همه گیری ویروس کرونا بین آسیب‌پذیری روانی‌بدنی برخی افراد با اضطراب موقعیتی-خصیصه‌ای همبستگی وجود دارد، همچنین، اضطراب موقعیتی-خصیصه‌ای با توان بالایی می‌تواند آسیب‌پذیری روانی‌بدنی را

اضطراب موقعیتی با جسمانی‌سازی و اضطراب خصیصه‌ای با حساسیت بین‌فردی بود (جدول ۴).

است. البته در این الگوی ساختاری، روان‌گسیختگی با هیچ کدام از اضطراب‌های موقعیتی-خصیصه‌ای همبستگی معنادار نشان نداد. بالاترین توان مربوط به

جدول ۴. ضرایب تأثیر مسیرهای اضطراب موقعیتی-خصیصه‌ای در ارتباط با مؤلفه‌های آسیب‌پذیری روان‌شناختی عمومی (n = ۲۲۸)

سطح معناداری	T-Values	برآورد استاندارد	مؤلفه
۰/۰۰۰	۱۰/۲۷	۰/۵۵	جسمانی‌سازی
۰/۰۰۰	۸/۷۰	۰/۵۰	اضطراب
۰/۰۰۰	۵/۰۹	۰/۴۸	افسردگی
۰/۰۰۰	۵/۲۶	۰/۳۳	فویبا
۰/۰۰۰	۲/۱۰	۰/۲۳	وسواس
۰/۰۰۰	۵/۱۲	۰/۵۶	جسمانی‌سازی
۰/۰۰۰	۲/۵۳	۰/۲۴	افسردگی
۰/۰۰۰	۱۱/۲۳	۰/۶۰	حساسیت بین‌فردی
۰/۰۰۰	۳/۰۰	۰/۳۳	وسواس

افراد را بررسی کنند. بدین ترتیب، نتایج هر کدام از مطالعات به غنای دانش در این زمینه کمک خواهد کرد. براین‌اساس، مطالعه حاضر با هدف بررسی رابطه بین آسیب‌پذیری روانی‌بدنی با اضطراب موقعیتی-خصیصه‌ای در شرایط همه‌گیری طراحی شده است. نتایج این پژوهش نشان داد بین آسیب‌پذیری روان‌شناختی عمومی با اضطراب موقعیتی-خصیصه‌ای همبستگی معنادار وجود دارد. علاوه‌براین، الگوی ساختاری این متغیرها بیانگر رابطه بین اضطراب خصیصه‌ای با افسردگی، حساسیت بین‌فردی و وسوسی‌اجباری و اضطراب موقعیتی با جسمانی‌سازی، اضطراب، افسردگی، فویبا و وسوسی‌اجباری است.

این نتایج با مطالعات رابت و همکاران^۱ (۱۹۹۸)، ویانهید و سادمر^۲ (۲۰۰۹)، نریا و همکاران^۳ (۲۰۰۸)؛

بحث و نتیجه‌گیری

تعامل پیچیده بین ژن‌ها و محیط‌زیست، آسیب‌پذیری روانی را به تفضیل شرح می‌دهد و نشان می‌دهد رابطه بین ژن‌ها و محیط نقش مهمی در بروز اختلالات روانی دارند (بارلو و دوراند، ۲۰۱۱). البته داشتن آسیب‌پذیری خاص، به معنای بروز اختلال نیست؛ بلکه باید فرد با آسیب‌پذیری جزئی با رویداد استرس‌زای زندگی عظیم‌تری همراه شود تا اختلال بروز کند و بر عکس آن نیز صدق می‌کند. بدین معنا که در آسیب‌پذیری عظیم‌تر نیز به استرس جزئی در زندگی نیاز است تا اختلال رخ دهد. برای مثال، شیوع کووید-۱۹ به عنوان رویداد استرس‌زای زندگی، به میزان زیادی سلامت روانی افراد را تحت تأثیر قرار داده و به اختلالاتی مانند افسردگی، اضطراب و جسمانی‌سازی شده است (لئو و همکاران، ۲۰۲۰). پژوهشگران در طول همه‌گیری ویروس کرونا سعی کرده‌اند از دیدگاه‌های مختلف عوامل روان‌شناختی

¹ Robert, Gilboa & Gotlib

² Vidyanidhi, & Sudhir

³ Neria, Nandi, & Galea

نتایج این مطالعه نشان داد اضطراب موقعیتی می‌تواند اختلال اضطرابی را پیش‌بینی کند. اضطراب موقعیتی^۵ واکنشی هیجانی محسوب می‌شود که بسته به شرایط و موقعیت متفاوت عمل می‌کند (اسپلیبرگر، ۲۰۱۰) و نشان‌دهندهٔ حالات فرد در موقعیت‌های مختلف است. این واکنش هیجانی می‌تواند حالت هشدار داشته باشد؛ همان‌گونه که نشانهٔ رایج و اصلی افراد مضریب حالت گوش‌به‌زنگی و هشدار به خطر است که می‌تواند در موقعیت‌های مختلف بروز کند (سادوک و روئیز^۶، ۲۰۱۵). افراد مبتلا به اختلال اضطرابی ناتوانی در تنظیم هیجانی، کنترل و درک مناسبی از احساسات در موقعیت‌های مختلف ندارند و باورهای منفی، غیرمنطقی، و نگرانی مفرط دارند که سلامت روانی آنها را کاهش می‌دهد. به نظر می‌رسد اضطراب موقعیتی نسبت به اضطراب خصیصه‌ای نقش بیشتری در اختلال اضطرابی دارد. شواهد تجربی نیز نشان داده است شرایط و موقعیت می‌تواند در کاهش اضطراب بیماران مؤثر باشد (نظری و همکاران، ۱۳۹۹).

در تبیین رابطه بین اضطراب موقعیتی و اختلال جسمانی‌سازی می‌توان شواهدی تجربی ارائه داد که مبتلایان به اختلال جسمانی‌سازی سطوح بالاتری از اختلالات روان‌پزشکی، به ویژه افسردگی و اختلال‌های اضطرابی را نشان می‌دهند (لی و همکاران^۷، ۲۰۰۹). افراد مبتلا به اختلالات جسمانی‌سازی از علائم مختلفی رنج می‌برند که به اندازهٔ کافی پایهٔ زیستی ندارد. این اختلال گروه وسیعی از بیماری‌ها را دربرمی‌گیرد که نشانه و علامت جسمی مؤلفه اصلی آنها را تشکیل می‌دهند و در برگیرندهٔ تعاملات میان ذهن و بدن است. در این افراد، مغز از راه‌های نامشخصی

ویلیامز و همکاران (۲۰۱۷)، هانسر (۲۰۱۴)^۸؛ جمشیدی و همکاران (۲۰۱۳)، نظری و همکاران (۱۳۹۹) لی و همکاران، (۲۰۲۰)، ریچارد و همکاران (۲۰۲۰) هم سو است که نشان داده‌اند آسیب‌پذیری موقعیتی و خصیصه‌ای با برخی از اختلالات روان‌پزشکی رابطه دارند و همچنین، شرایط همه‌گیری می‌تواند عاملی استرس‌زا در بروز برخی اختلالات روانی باشد.

در تبیین رابطه بین اضطراب خصیصه‌ای با افسردگی، حساسیت بین فردی و وسوسی-جبیری می‌توان بیان کرد که میزان بالای اضطراب خصیصه‌ای یک عامل خطر برای واکنش افراطی به استرس و همچنین آسیب‌پذیری برای ایجاد اختلالات روانی به‌ویژه اختلال افسردگی است (راجرز و همکاران، ۲۰۱۳؛ سندي و رکترلوین، ۲۰۰۹). اضطراب خصیصه‌ای بالا، فوتیپ آسیب‌پذیر مهمن برای افسردگی ناشی از استرس محسوب می‌شود (وگر و سندي، ۲۰۱۸). افراد با سطوح بالای اضطراب خصیصه‌ای به موقعیت‌های تهدیدآمیز و محرك‌های مبهم واکنش بیش از حدی نشان می‌دهند (بیشاپ^۹، ۲۰۰۷؛ سندي و رکترلوین، ۲۰۰۹؛ استوزند و همکاران، ۲۰۱۸). براین اساس، این افراد آسیب‌پذیری بیشتری به تغییرات ناشی از استرس نشان می‌دهند. ازسویی، افزایش حساسیت به تهدید همراه با افکار مزاحم و منفی باعث می‌شود پاسخ‌های افراد نسبت به عوامل استرس عمدهٔ زندگی‌شان بی‌اثر شود. درنهایت، هیجانات منفی ویژگی‌های اصلی افسردگی مانند نامیدی، درمانگری^{۱۰}، بی‌ارزشی و فقدان لذت را تقویت می‌کنند و زمینه را برای بروز و پیشرفت افسردگی فراهم می‌کنند (سندي و رکترلوین، ۲۰۰۹).

¹ Sandi & Richter- Levin

² Weger & Sandi

³ Bishop

⁴ Stuijzand

⁵ Sadock & Ruiz

⁶ Li, Cho, Yang, Yang & Lee

اضطرابی مشاهده شده است (سادوک و کاپلان، ۲۰۱۵). شواهد تجربی حاصل از داده‌های ژنتیک درباره اختلال وسواسی نشان داده است در ۵ تا ۷ درصد والدین، ابتلا به این اختلال مشاهده شده است (حسنعلیزاده، ۱۳۸۸). مطالعات تطابقی در دوقلوها برای اختلال وسواس نیز تطابق بیشتر دوقلوهای یک تخمکی را در مقایسه با دو تخمکی نشان داده‌اند (راموسون و تسوانگ^۳، ۱۹۸۶). این یافته‌ها با توجه به اینکه اضطراب خصیصه‌ای، ویژگی شخصیتی است که فراوانی و شدت واکنش هیجانی شخص به فشار را منعکس می‌کند (اسپلیبرگر، ۲۰۱۰)، در تأیید یافته‌های این مطالعه برمی‌آید که نشان داده است بین اضطراب خصیصه‌ای و وسواس فکری اجباری رابطه وجود دارد.

به طور کلی، در برخورد با واقعیت استرس‌زای زندگی مانند بیماری همه‌گیر، افراد ممکن است چار واکنش‌های حاد استرس‌شوند و علائم اضطراب و هراس نشان دهند. به ویژه وقتی بیماری از نظر بالینی کاملاً جدی باشد، برخی از افراد ممکن است اختلالات روانی نشان دهند (لی و همکاران، ۲۰۲۰؛ نریا و همکاران^۴، ۲۰۰۸؛ ریچارد و همکاران، ۲۰۲۰). تنש‌ها و فشارهای ایجاد شده در موقعیت پاندمی می‌توانند سبب نابسامانی‌های ذهنی همانند نگرانی و افسردگی باشند (دار و همکاران^۵، ۲۰۱۷). ترس و نگرانی زیاد درباره یک بیماری می‌تواند باعث ایجاد هیجانات شدید افراد شود. بیماری همه‌گیری ویروس کرونا زندگی افراد را تحت تأثیر قرار داده است و بدون شک ساختار خانواده‌ها را در معرض برخی مسائل و تنش‌های بحرانی قرار داده است؛ به خصوص که مشخص نیست تا چه مدت ادامه خواهد داشت

پیام‌هایی ارسال می‌کند که برآگاهی فرد اثر می‌گذارد و از وجود یک مشکل جدی در بدن خبر می‌دهد. به طور کلی، براساس معیار تشخیصی DSM افکار، احساسات و رفتارهای فرآگیر مرتبه با علائم جسمانی یا مرتبط با نگرانی‌های سلامتی به واسطه نشخوارگری و سطوح بالای اضطراب درباره سلامتی یا علائم آن و اختصاص زمان و انرژی زیاد به علائم یا نگرانی‌های سلامتی این اختلال را شکل می‌دهد. به نظر می‌رسد اضطراب تجربه شده در این اختلال، اضطراب آشکار است که به مؤلفه‌های موقعیت وابسته است.

در تبیین رابطه بین اضطراب خصیصه‌ای و حساسیت بین فردی می‌توان چنین تبیین کرد که اضطراب خصیصه‌ای ویژگی ثابت شخصیتی است که شامل اضطراب درباره ارزیابی اجتماعی، موقعیت‌های جدید و یا حتی امور روزمره می‌شود (اسپلیبرگر، ۲۰۱۰). این نوع اضطراب می‌تواند رابطه معناداری با میزان زیاد حساسیت بین فردی داشته باشد؛ چراکه افرادی که حساسیت بین فردی بالای نشان می‌دهند، اغلب در تعاملات خود به نظارت و قضاوت‌های دیگران بیش از حد اهمیت می‌دهند و دائم دغدغه دارند که دیگران درباره آنها چه فکری می‌کنند (بویس و پارکر^۱، ۱۹۸۹). شواهد تجربی پیشین نیز نشان داده است بین حساسیت بین فردی و اضطراب رابطه وجود دارد. مطالعه وینهید و سادمر^۲ (۲۰۰۹) نشان داد حساسیت بین فردی با اضطراب رابطه دارد (وینهید و سادمر، ۲۰۰۹). همچنین افزایش اضطراب اجتماعی با افزایش تمامی مؤلفه‌های اختلالات روابط بین فردی همراه است (لطیفیان و سیف، ۱۳۸۶).

همان‌طور که مطالعات پیشین نشان می‌دهد، در برخی از افراد مبتلا به وسواس هم ابتلایی با اختلالات

³ Rasmussen, & Tsuang

⁴ Neria, Nandi, & Galea

⁵ Dar, Iqbal, & Mushtaq

¹ Boyce, & Parker

² Vidyaniidhir Sudhir

- اسپلیسرگر. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس.
- جمشیدی، ن؛ عباسزاده، ع؛ نجفی کلیانی، م. (۲۰۱۳). استرس، اضطراب و افسردگی در بیماران قبل از آنتیوگرافی عروق کرونری، دانشگاه علوم پزشکی زاهدان، (۱۳)، ۱۰، ۲۹-۱۳.
- حسنعلی زاده، م. (۱۳۸۸). مقایسه اثربخشی دو روش درمانی فراشناختی و دارویی در کاهش نشانه‌های بیماران مبتلا به اختلال وسواس فکری-عملی. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اردبیل.
- سادوک، بنیامین جمیز، سادوک، ویرجینیا. آ؛ کاپلان، هارولد. (۲۰۱۵). خلاصه روان‌پزشکی علوم رفتاری و روان‌پزشکی بالینی. جلد دوم و سوم، ترجمه فرزین رضایی (۱۳۹۴). تهران: ارجمند.
- لطیفیان، م؛ سیف، د. (۱۳۸۶). بررسی تأثیر خودآگاهی بر اختلالات روابط بین فردی دانشجویان. مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز، (ویژه‌نامه علوم تربیتی)، (۵۲)، ۳، ۱۴۹-۱۳.
- نجاریان، ب؛ داودی، ا. (۱۳۸۰). ساخت و اعتباریابی فرم کوتاه‌شده-R (SCL-90-R). مجله روانشناسی، (۵)، ۲، ۱۴۹-۱۳۶.
- نظری، پ؛ صادقی، تابنده؛ نصیری، ن؛ حسینی، س. ح. (۱۳۹۹). تأثیر رنگ و نور محیط در اضطراب بیماران بستری در بخش مراقبت ویژه قلب بیمارستان امام خمینی شهر جیرفت در سال ۱۳۹۷. مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، دوره ۱۹، ۱۳۶-۱۲۵.
- Barlow, D. H. (2004). *Anxiety and its disorders: The nature and treatment of anxiety and panic*. Guilford press.

(مزما و همکاران^۱، ۲۰۲۰). براساس بیانیه‌ای از سوی سازمان جهانی بهداشت، تأثیر بیماری همه‌گیر بر سلامت روان افراد بسیار نگران کننده است. انزوای اجتماعی، ترس از آلودگی و ازدستدادن اعصابی خانواده با پریشانی ناشی از ازدستدادن درآمد و اشتغال همراه است. گزارش‌ها حاکی از افزایش علائم افسردگی و اضطراب در تعدادی از کشورهاست. به خصوص که گروه‌های خاصی از جمعیت بیشتر در معرض خطر پریشانی روانی مرتبط با کرونا هستند (سازمان بهداشت جهانی، ۲۰۲۰). به طور خلاصه، به نظر می‌رسد اضطراب فزاینده همه‌گیری ویروس کرونا به بروز اختلالات روان‌پزشکی منجر شود که میزان آسیب‌پذیری آن در افراد وجود دارد؛ بنابراین، در نظر گرفتن تدابیر روان‌شناختی در این راستا حائز اهمیت است.

این مطالعه نیز همانند مطالعات دیگر شامل برخی از محدودیت‌های است؛ از جمله اینکه جمع آوری داده‌های این پژوهش به صورت آنلاین صورت گرفته است؛ بنابراین، افرادی که عملاً به فضای مجازی دسترسی نداشتند، در این پژوهش شرکت نکرده‌اند که حجم نمونه را کاهش داده است؛ بنابراین، تعمیم نتایج به تمام گروه‌های سنی باید با احتیاط صورت گیرد. پیشنهاد می‌شود برای بررسی بهتر روابط این متغیرها، پژوهش‌هایی با حجم نمونه بیشتر انجام گیرد. نتایج این پژوهش می‌تواند به عنوان راهنمایی برای توصیه‌های بهداشت روان استفاده شود.

منابع

- پناهی شهری، م. (۱۳۷۲). بررسی مقدماتی روایی، اعتبار و نرم‌یابی، سیاهه اضطراب حالت-صفت

^۱ Mazza, Marano, Lai, Janiri, & Sani

- research. *Cardiology in Review*, 22(1), 37-42.
- Kring, A. M., Johnson, S. L., Davison, G. C. & Neale, J. M. (2010). Abnormal psychology. Asia
- Li, C. T., Chou, Y. H., Yang, K. C., Yang, C. H., Lee, Y. C. & Su, T. P. (2009). Medically unexplained symptoms and somatoform disorders: diagnostic challenges to psychiatrists. *Journal of the Chinese Medical Association*, 72(5), 251-256.
- Li, L., Reinhardt, J. D., Van Dyke, C., Wang, H., Liu, M., Yamamoto, A., ... & Hu, X. (2020). Prevalence and risk factors of post-traumatic stress disorder among elderly survivors six months after the 2008 Wenchuan earthquake in China. *BMC Psychiatry*, 20(1), 1-10.
- Liu, S., Yang, L., Zhang, C., Xiang, Y. T., Liu, Z., Hu, S. & Zhang, B. (2020). Online mental health services in China during the COVID-19 outbreak. *The Lancet Psychiatry*, 7(4), e17-e18.
- Mazza, M., Marano, G., Lai, C., Janiri, L. & Sani, G. (2020). Danger in danger: Interpersonal violence during COVID-19 quarantine. *Psychiatry research*, 113046.
- McLean, P. D. & Woody, S. R. (2001). *Anxiety disorders in adults: An evidence-based approach to psychological treatment*. Oxford University Press.
- Neria, Y., Nandi, A. & Galea, S. (2008). Post-traumatic stress disorder following disasters: a systematic review. *Psychological Medicine*, 38(4), 467.
- Paulus, D. J., Vanwoerden, S., Norton, P. J. & Sharp, C. (2016). From neuroticism to anxiety: Examining unique contributions of three transdiagnostic vulnerability factors. *Personality and Individual Differences*, 94, 38-43.
- Rasmussen, S. A. & Tsuang, M. T. (1986). Clinical characteristics and family history in DSM-III obsessive-compulsive disorder. *The American Journal of Psychiatry*.
- Roberts, J. E., Gilboa, E. & Gotlib, I. H. (1998). Ruminative response style and vulnerability to episodes of dysphoria: Gender, neuroticism, and episode duration. *Cognitive Therapy and Research*, 22(4), 401-423.
- Rogers, J., Raveendran, M., Fawcett, G. L., Fox, A. S., Shelton, S. E., Oler, J. A., ... & Kalin, N. H. (2013). CRHR1 genotypes, neural Barlow, D. & Durand, V. (2011). *Abnormal psychology: An integrative approach*. Nelson Education.
- Bishop, S. J. (2007). Neurocognitive mechanisms of anxiety: an integrative account. *Trends in Cognitive Sciences*, 11(7), 307-316.
- Boyce, P. & Parker, G. (1989). Development of a scale to measure interpersonal sensitivity. *Australian and New Zealand Journal of Psychiatry*, 23(3), 341-351.
- Brown, T. A. & Naragon-Gainey, K. (2013). Evaluation of the unique and specific contributions of dimensions of the triple vulnerability model to the prediction of DSM-IV anxiety and mood disorder constructs. *Behavior Therapy*, 44(2), 277-292.
- Chambers, J. A., Power, K. G. & Durham, R. C. (2004). The relationship between trait vulnerability and anxiety and depressive diagnoses at long-term follow-up of Generalized Anxiety Disorder. *Journal of Anxiety Disorders*, 18(5), 587-607.
- Cohen, S., Kamarck, T. & Mermelstein, R. (1983). A global measure of perceived stress. *Journal of health and social behavior*, 385-396.
- Dar, K. A., Iqbal, N. & Mushtaq, A. (2017). Intolerance of uncertainty, depression, and anxiety: Examining the indirect and moderating effects of worry. *Asian Journal of Psychiatry*, 29, 129-133.
- Derogatis, L. R., Lipman, R. S., Rickels, K., Uhlenhuth, E. H. & Covi, L. (1974). The Hopkins Symptom Checklist (HSCL): A self-report symptom inventory. *Behavioral Science*, 19(1), 1-15.
- Duan, L. & Zhu, G. (2020). Psychological interventions for people affected by the COVID-19 epidemic. *The Lancet Psychiatry*, 7(4), 300-302.
- Goetzmann, L., Klaghofner, R., Wagner-Huber, R., Halter, J., Boehler, A., Muellhaupt, B., ... & Buddeberg, C. (2007). Psychosocial vulnerability predicts psychosocial outcome after an organ transplant: results of a prospective study with lung, liver, and bone-marrow patients. *Journal of Psychosomatic Research*, 62(1), 93-100.
- Hanser, S. B. (2014). Music therapy in cardiac health care: current issues in

- Vidyanidhi, K. & Sudhir, P. M. (2009). Interpersonal sensitivity and dysfunctional cognitions in social anxiety and depression. *Asian Journal of Psychiatry*, 2(1), 25-28.
- Watson, D. & Naragon-Gainey, K. (2014). Personality, emotions, and the emotional disorders. *Clinical Psychological Science*, 2(4), 422-442.
- Weger, M. & Sandi, C. (2018). High anxiety trait: a vulnerable phenotype for stress-induced depression. *Neuroscience & Biobehavioral Reviews*, 87, 27-37.
- WHO Director-General's opening remarks at the media briefing on COVID-19 - 11 March 2020. <https://www.who.int/dg/speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-mediabriefing-on-covid-19---11-march-2020>. Published 2020. Accessed.
- Williams, D. P., Feeling, N. R., Hill, L. K., Spangler, D. P., Koenig, J. & Thayer, J. F. (2017). Resting heart rate variability, facets of rumination and trait anxiety: implications for the perseverative cognition hypothesis. *Frontiers in Human Neuroscience*, 11, 520.
- Xiang, Y. T., Yang, Y., Li, W., Zhang, L., Zhang, Q., Cheung, T. & Ng, C. H. (2020). Timely mental health care for the 2019 novel coronavirus outbreak is urgently needed. *The Lancet Psychiatry*, 7(3), 228-229.
- circuits and the diathesis for anxiety and depression. *Molecular Psychiatry*, 18(6), 700-707.
- Sadock, B. & Ruiz, P. (2015). Kaplan & Sadock's synopsis of psychiatry: behavioral sciences. Walters Kluwer.
- Sandi, C. & Richter-Levin, G. (2009). From high anxiety trait to depression: a neurocognitive hypothesis. *Trends in Neurosciences*, 32(6), 312-320.
- Schumacker, R. E. & Lomax, R. G. (2004). A beginner's guide to structural equation modeling. psychology press. (Book)
- Spielberger, C. D. (1983). State-Trait Anxiety Inventory for Adults, Mountain View. Mountain View.
- Spielberger, C. D. (2010). State-Trait anxiety inventory. The Corsini encyclopedia of psychology, pp, 1-1.
- Spielberger, C. D., Gorsuch, R. L. & Lushene, R. E. (1970). Stai. Manual for the State-Trait Anxiety Inventory (Self Evaluation Questionnaire). Palo Alto California: Consulting Psychologist, 22, 1-24.
- Stuijfzand, S., Creswell, C., Field, A. P., Pearcey, S. & Dodd, H. (2018). Research Review: Is anxiety associated with negative interpretations of ambiguity in children and adolescents? A systematic review and meta-analysis. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 59(11), 1127-1142.
- Tellegen, A. (1985). Structures of mood and personality and their relevance to assessing anxiety, with an emphasis on self-report.

پرستال جامع علوم انسانی
علوم انسانی و مطالعات فرهنگی